

Van de wereldstad Rome verkast mgr. Johan Bonny naar de metropool aan de Schelde. Paus Benedictus benoemde de West-Vlaamse priester tot 22ste bisschop van Antwerpen. Daarmee komt een verzoenende figuur aan het hoofd van het sterk gesecculariseerde bisdom. Zijn ervaring als staflid van de Pauselijke Raad voor de Bevordering van de Eenheid van de Christenen zal hem daarbij ongetwijfeld van nut zijn.

Toon Osaer

JOHAN BONNY

'Een bisschop moet eenheid in verscheidenheid bewerken'

ANTWERPENS nieuwe bisschop is 53 en heeft er al een rijk gevulde loopbaan opzitten. Johan Bonny werd geboren als oudste in een West-Vlaams landbouwersgezin met vijf kinderen. Na de humaniora trok hij naar het Brugse grootseminarie om er de priesteropleiding te starten. In Leuven haalde hij een baccalaureaat in de filosofie, waarna hij naar Brugge terugkeerde voor theologie. In Rome zette hij zijn studies voort: spiritualiteit aan de pauselijke universiteit Gregoriana.

Intussen is de student door bisschop De Smedt tot priester gewijd. Twee jaar later, in 1982, wordt Bonny benoemd tot professor aan het Brugse seminarie. Tussendoor werkt hij aan een doctoraat over de Vlaamse mysticus Jan van Ruusbroeck. Aan het seminarie doceert hij kerkgeschiedenis, kerkleer, oecumene en spiritualiteit. Hij wordt er directeur, later ook geestelijk directeur van de afdeling theologie. In 1997 volgt een dubbele benoeming in Rome. Hij wordt er staflid van de Raad voor de Eenheid, verantwoordelijk voor de relaties met de orthodoxe Kerken (hoofdzakelijk in het Midden-Oosten) en rector van het Belgisch Pauselijk College.

– Ook in West-Vlaanderen was het in 1972 niet meer vanzelfsprekend om priester te worden. Wat inspireerde u tot die beslissing?

Ik groeide op in een traditioneel katholiek gezin. Mijn ouders gingen naar de mis en waren geëngageerd in de parochiale verenigingen. De kerkmensen die we kenden waren gewone priesters en zusters. De parochiepriesters kwamen toen ook nog les geven in de lagere school. Zo was de Kerk voor ons een menselijke evidentie. Ik had van jongs af een positief gevoel bij een Kerk, die samenkomt om te vieren in de eucharistie en die dienstbaar is. Op het einde van de humaniora liet ik toen iets gebeuren dat al lang in me sluimerde. Ik ben nog steeds gelukkig met die keuze.

– U werkte in Rome voor de Raad voor de Eenheid. Vanwaar die belangstelling voor de oecumene?

'Dankzij mijn benoeming in het Belgisch College hield ik voet aan de grond in België.' © Toon Osaer

Na mijn theologiejaren riep bisschop De Smedt me bij zich, om te melden dat hij me naar Rome wilde zenden. Ik was niet meteen enthousiast. Toen ik vroeg welke studies hij verlangde, luidde zijn antwoord: „Zoek dat zelf maar uit als je in Rome komt.” Daar zag ik in het programmaboek van de Gregoriana dat ze een specialisatie oecumene aanboden. Helaas bleek het programma opgeschort bij gebrek aan voldoende professoren en studenten. Ik koos dan voor spiritualiteit, maar de oecumene liet me niet los.

Terug in Brugge, kreeg ik de cursus oecumene toegewezen. Ik werd meteen ook lid van de diocesane commissie voor oecumene. Zo belandde ik in de nationale commissie en daar werd ik lid van de subcommissie voor de relaties met de orthodoxe Kerken. We kwamen geregeld in Chevetogne bijeen, waar abt Van Parys ons inwijdde in de eigenheid en problemen van die Kerken. Mgr. De Smedt had me onmiddellijk na mijn studies al gevraagd of ik niet voor de Raad voor de Eenheid wilde gaan werken. Zijn goede vriend kardinaal Willebrands was daar toen voorzitter. Ik weigerde

en de bisschop sprak er niet meer over.

In 1991 kreeg mijn nieuwe bisschop, mgr. Vangheluwe, opnieuw een vraag naar een medewerker voor de raad. Mijn naam was daar wellicht in een lade blijven liggen en weer bovenaan geraakt. Maar ik was betrokken bij zoveel boeiende pastorale initiatieven, dat ik het niet zag zitten. Toch bleef het knagen. Toen ik naar aanleiding van de 75ste verjaardag van de Mechelse Gesprekken een derde keer werd gepolst, zegde ik toe. Het werden bijzonder boeiende jaren.

– U was in Rome ook rector van het Belgisch College.

Ik ben blij dat de Belgische bisschoppen me dat vroegen. Het gaf me de kans om gemeenschap te vormen met jonge priesters, die in Rome komen studeren. Aanvankelijk enkel Belgen, nadien ook Afrikanen en nu zelfs orthodoxe leken-studenten.

Ik vond er een leefgemeenschap waar we samen eucharistie vieren, bidden, eten en ons ontspannen. Het verhinderde ook om te vereenzamen op een Romeins appartement. En via de studenten hield ik contact met België. Het college is ook een huis waar de Belgische bisschoppen die naar Rome komen, kunnen verblijven en velen maken daarvan gebruik.

Kardinaal Danneels zelfs heel geregeld.

Zelfs nu we haast geen Belgische priesterstudenten meer hebben, is het belangrijk het huis te behouden. Het laat toe voet aan de grond te houden in Rome en contact te hebben met de wereldkerk. Juist in de moeilijke tijden, die we nu in België beleven, is dat belangrijk. We mogen ons niet op onszelf terugplooiën.

– Heeft u als toekomstige bisschop ook concrete pastorale ervaring?

Toch wel. Terwijl ik les gaf in Brugge, was ik

geëngageerd in de jeugdpastoraal. Van mgr. Laridon heb ik veel mogen opsteken over hoe je als priester met jongeren kunt werken. Naast de KSA was ik betrokken bij het Jong Kristen Onthaal voor Toerisme. Ik volgde van nabij de uitbouw van een Arkgemeenschap in de buurt van Brugge. Daarnaast werkte ik met jonge gezinnen in het kader van de Dienst voor Evangelisatie en organiseerde ik jongerentochten tijdens de vakantiemaanden.

– En kent u uw nieuwe bisdom al een beetje?

Via twee priesterstudenten die in Antwerpen studeerden, had ik toch wel intense contacten. Tijdens de sporadische bezoeken van mgr. Van den Berghe aan Rome vernam ik uiteraard ook wel iets over zijn bisdom. En de Brugse Arkgemeenschap is vanuit Antwerpen gesticht. Maar ik moet nog veel ontdekken. Ik zal in het begin goed rondkijken, veel luisteren en de tijd nemen om mijn bisdom goed te leren kennen.

– Wat ziet u als de belangrijkste taak van een bisschop?

Veel tijd om daarover na te denken had ik nog niet. Vanuit de ervaring in de oecumene zou ik zeggen: over de verschillen heen zoeken naar wat parochies, gemeenschappen en bewegingen ten diepste verenigt. Dat zal dan te maken hebben met het evangelie, hun geloof en Jezus Christus. En op dat fundament een gemeenschap bouwen die voldoende sterk aan elkaar hangt, maar waar ook ruimte is voor verscheidenheid om de verschillende taken en zendingen te vervullen.

Een bisschop moet dus een bewerker van eenheid in verscheidenheid zijn. Hoe dat concreet moet ingevuld worden in Antwerpen, zal ik de komende maanden moeten leren. Ik hoop te kunnen bouwen op vertrouwen, bouwen op vriendschap, niet te blijven vasthangen aan wat verdeelt. Op dat vlak mocht ik veel leren van mijn huidige baas kardinaal Walter Kasper.

Uitgebreide versie van dit interview via de website www.kerknet.be/kerkenleven/mgrbonny.

Juist in de moeilijke tijden die de Belgische Kerk meemaakt mag ze zich niet op zichzelf terugplooiën